

Sy-li spēwat,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spēwaš,
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeň pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočá ty.

Z njobješ mana
Njeh ói khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždy šobotu w Šsmolerjez knihicziščežerńi a płačzi šchwórtlětnje 2.— hr. š portom 2.50 hr.

Šswjedžen šwjateje Trojizy.

Romsk. 11, 33—36.

Šdajž něchtó, kotryž w horach puczuje, na pošlednu horu šlupi, wot kotrejež jeho pucz do plódnjeje runiny dele wjedže, dha wostanju wón škwilu štejo a hlada wróćo na tón pucz, na kotrymž je pišchol a wopomni, šhto je wón na šwójim puczowanju widzil a šhonil. Wěy runjamy šo dženzka tajkemu puczowanju. W běhu tuteho žyrtwneho léta šmy přěnu pokojzu pšehrocžili, kotraž běšče bohata na wulkich šwjedženjach a pšeh nami leži runina „po šwjatej Trojizy“. Dha džezja našče myšle hiščeže juntrócž wróćo na te wulke škutki, kotrež je Bóh š našemu šbožu čžiniť a nam š nowa pšhipowjedacz dať. Wěy hladamy hiščeže juntrócž na tu njewurjeknivu lubošč Boha Wótza, kotraž šo w tym džěšču w šlobje tať krašnje šjewi, na wopor Božeho Šsyna, kiž je naš pšhes šwoje hórke čžerpjenje a wumrejeće wumohl, warbowal a dobyť wote wšhitkich hrěchow, wot šmjercže a wot čžertowškeje mozy a na hnadu šwjateho ducha, kiž bě něhdy na wuczomnikow wulaty a kiž tež na našchich dušach dželať, šo by naš ša bėrgarjow Božeho kraleštwu a ša herbow pšchichodneje krašnosčeže čžiniť. A šhtož tu widžimy, wobjima dženzknišča njedželať, kotraž je Božej šwjatej Trojizy pošwojećena a pšchitwola nam: tuczi tšjo, kotšiz šu wasche wěčžne šbože šhotowali, Bóh Wótz, Bóh Šsyn, Bóh šwjaty duch šu drje tš parschonny ale niž tšjo Bohojo ale jedyn Bóh, trojenicžki Bóh, jenateje mozy a krašnosčeže a čžesče. To je našča ššesčžanška wěra, ke kotrež šo wšhitžy ššesčžijenjo po wšchjej šemi wušnaja a kotraž naš wotdželi wot Židow, póhanow a Muhamedanow. Drje, tež ša tať někotreho, kiž ššesčžijam rěka, je tuta Boža

šwjata Trojiza kamjeň nastorka a pohórschenja a něchtóžkuli praji: Šak móža tšj parschonny a tola jedyn Bóh bheč; to je pšhečžiwu wšchemu rošomej. Ně, to njeje pšhečžiwu rošomej. Wšchudžom w Božej pšchirodže štupa nam džiwna trojiza napšhečžiwu. Še jedyn čžadž a tola šańdženny, něššičhi a pšchichodny čžadž; je jedyn rum a wón wušpšheštreje šo do hlubokosčeže, šchě-rošosčeže a wyškosčeže. Šy šy jedyn čžłowjek a šy čžělo, duch a dušcha. Niž pšhečžiwu rošomej je Boža šwjata Trojiza ale wušchšče našcheho rošoma. Wěy njebudžemy a njemóžemy tať dolho, kaž šmy tu na šemi, tute pošajnštwu Božeho bhečža šapšchimnyčž a dopóšnacž. Šdyž šwój duch do njeho pošurimny, dha je nam, jaťo bychmy do hlubokosčeže hlubiny pošneje šwěťka, jašnosčeže a krašnosčeže hladali a našcha hlowa poščina šo nam wjerčžičž, jaťo bychmy hladali do njeshčónčžneho morja, kotrež w tyšaz barbach šchumi a šo blyščeži, tať šo nam myšle šańdu — a my hinať njemóžemy, hacž šwoje ruzž štyšnyčž a šo modlo se šwi. Pawołom wušnacž: O kajka hlubosčž teho boháštwu, woboje teje mudrosčeže a wědomosčeže Božej! Šemu budž čžesčž do wěčžnosčeže. Šamjeň. — Šaj, čžesčž budž Bohu Wótzej a Ššnej a Ššwjatemu duchej!

1. Wot njeho šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha Wótza;
šhwal jeho!
2. Wšhes njeho šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha Šsyna;
wěť do njeho!
3. Š njemu šu wšhitke wěžy — to je škutť Boha šwjateho ducha;
daj šo wot njeho wobžičž!

1. „Wot njeho šu wšhitke wěžy“ praji šwjaty japošchot w šwójim wyšokim šhěrlušchu na Božu Ššwjatu Trojizu. Móžesh ty šapšchimnyčž, šhto tute křótke šłowa wušpraja. Wšhitko,

wopomnimy: so je Bóh s Anjesom. Što fmy my jemu priedy dali, so by wón jo nam sažo saplaczicž dyrbiat? A hdyž fu nam Bože pucze czémne a njesroshmlive, tón tónz, te kotremuž wjedu, snajemy: t njemu, t Bohu do njebjež fu wschitke wěz. Wschitko, sčtož fwojaty duch na naš sczele, dyrbi jenož t temu flužicž, so bliže t Bohu pschindžemy. A junu, hdyž budžemy wschitko we fwtěle spósnacž, budžemy se spodžiwanjom widžecž, kať rune bėchu te pucze, kotrež idachu so nam tu na semi tať fchitwe bęč a budžemy fhwalicž: O kajka hlubokoscž, teho bohastwa, woboje: teje mudrosce a wědomnosce Božeje. Ale jenož potom, hdyž so tu wot fwojateho ducha wodžicž damy. O flubny jemu: Haj, wsmi ty ruzy mojej a wjedž mje sam. S tym czesczicž Boha Šwjateho ducha.

Do potajnstwa Božeje fwojateje Trojizy fmy džentža pohladali. Dopósnacž jo njemóžemy, to budžemy halle w njebježach. Ale sčtož fmy tu widželi, to nuczi naš t wufnacžu: Ta žyła fwojata Trojiza budž do wěcznosce fhwalena. Samjen. M. w R.

Na fwojatu Trojizu.*

2. Kor. 13, 13.

Šbóžne potajnstwo Božeje fwojateje Trojizy.

Šlób: Budž fhwalba Bohu samemu ic.

Šso potajnstwo nam wotkrywa
dosč hluboke a kraľne,
— to rěła fwojata Trojiza,
kaž rěči fłowo jakne.
t nam pschihadžaze wot Boha,
naš pschehadžaze do fhwtěta,
hdyž na njo ledžbujemy.

Bóh Wóczež wschekomóžny je;
wscho žiwjenje je t njeho!
Bóh Šsyn nam šlicža žiwjenje,
je podomnosč sam jeho!
Bóh fwojatny Duch naš rowěcža
se fłowom móžnym žiwjenja,
jo fmyerczi wucžejemy! —

Tať Bóh džě je Trojeniczi,
kož fhwědči fłowo jeho;
nam podawa so w lubosczi
sa žórto sboža wscheho! —
Hdyž Wótz, Šsyn, fwojatny Duch
[sam je,
kiž posticža wscho žiwjenje,
fmy my nět džěczi Bože.

Se hnada Anjesa nascheho
a wěczna luboscž Boža
a dostatt Duchu fwojateho
nam študžen wscheho sboža! —
Šlaj! Tať je Bóh Trojeniczi
we njesachodnej kraľnosci
nam njehodnym so šjewit.

A žórto, študžen wulwa so jako rěła žywa
tam t wěcznosce sam do fhwtěta so naš by wóžiwika;
Duch fwojatny Boži pschehadža naš do šbóžneho towarštwu
t Trojeniczkam wšchaf Bohom! —

* Škrótschenny spěw t lěta 1908.

Zyrfej a stat.

W Barlinje fu so wólby do radow starschich (Elternbeirats-
wahlen) pschi ludowych schulach wotměwale. Štejeschtej febi
tam dwě liscziny napschecziwo: fchesczjansto-njepolitiska a fjed-
noczena sozialistiska lisczina. Na přěnschey bėchu so wschitzny
fjednoczili, kotřiz chzedža bęč fchesczjanzny starschi a fwoje džěczi
tež sa fchesczjanstwe wufublane mēč, na drugej wschitzny, kiž fu
sa snate sozialistiske samery. A kať mēniš, kať bu to nēt tam
w Barlinje, tutym Babelu, kať so to tať husto fhwari, wolene.
S přěnschey liscy, fchesczjanstwe-njepolitiskeje, bu jich wufwo-
lennyh 4242 sastupjerow a t tamneje sozialistiskeje 2349. To
rěła, so maja fchesczjanzny starschi wa Barlinskich ludowych schu-
lach wjetšinu, skoro t dwěmaj fšeczinomaj. S dobom fu we
wschěch jenotšimych radach starschich fchesczjanzny wjetšinu do-
stali. Tute wólby fu saměscze nēsčto wofebite a wažne we fhwo-
jim wufbytku a smēja wěscze fhwoje scžehwki. So t tym njeje
pschewjele prajene, požaje nam tež snata sozialistiska nowina
„Vorwärts“. Tuta mjenuje tute wólby jene wulke poraženje.

A tuto je czim wjetšce, hdyž wopomniš, so mējachu sozialistizny
starschi do teho nahladnu wjetšinu. — Tať drje fme so wo-
czakowacž, so wólby pschi wschich schulach tež hinajšceho wu-
fbytku njetwufodža.

Podobne powjesce pschihadžaja tež t druhich pruskich mě-
stow. A tajkim dobytkam sa fchesczjanstwo fu wofebje dopom-
hale fjednoczenstwu fchesczjanstich starschich, kotrež fu žitwe sa
wólbe džělate. W Pruskej mjenuja so tute fjednoczenstwu fche-
sczjanstich starschich: Christliche Elternbünde, w Sakskej: Christ-
liche Elternvereine.

Chzesch-li profeta bęč, móžesh t tuteho wěsczicž wobro-
czenje te fchesczjanstwu. Tež druge snamjenja požasuja na
tajke so bližaze dobywanje fchesczjanstwe mňšle, wofebje fšudžo-
wanje a fšutkowanje mlodžiny. Kať so se wschelach stron wob-
fhwědčaja, pschihywa mjes mlodžinu hibanje, kotrež chze t snowa-
narodzenju w fchesczjanstwu duchu dowjesč. To by tež tón
jeniczi prawy a strowy pucž byť t nowonarodej žyłego luda.

Tola njestajemy pschewjele njedoczakliwje nadžije na tole.
S městnami je mlodžina, niz jenož flužaja ale tež domjaja
hišceze fhětre hluboko w fhwtěnych czintach a njeschesczjanstwu
waschnju! So bęchu so wschitzny wěrniti a wěrniti pschewo sažo
fjednoczili do fhwojatoweho dobroproschena sa našch lud, niz
najpofledny sa našchu mlodžinu!

Nječ je sa fajmazny dodaw t t dodate, sčtož na fšhadžo-
wanzy sozialdemokratiskwe strowy we Weimaru jedny sekretar
tuteje strowy wupraji: „Dacž runje je so sozialistiska strowa jara
wo tute wólby do radow starschich starať, nješku wufoschiti wól-
bow fšojekelaze“. „Dyrbimy tola“, tať wón po fłowje rjeknje,
„nashonicž, so našce towaršcki (unsere eigenen Genossen) so
pschecziwo nam wobrocziču, so nochzedža febi nabožinu se schule
wufstorkacž dacž“. Dale wón rjekny, so je wliw duchownstwu
jara wulki byť a so njeje podpjera psches wuczerjow tajka byť,
kať by so to pschecž dyrbiat. — Tole je wěcze jara wažne wu-
fnacze. Ale sčto czini sozialdemokratiskwe nowinarštwu? Wono
wjedže dale radikalnu schulsku politiku a njedčawa na pschecža
a smyšlenje fhwojicy fhobustawow a pschewiřowarjow. Budža
febi to tuczi dale tať lubicž dawacž?

Nabožne pocžahi ewangelskich Šsrbow t bratrowskej gmejnje.

1. dodaw. Maty Wjellow.

Někotry t dobrego stareho fchesczjanstwe fšerbšeho doma
rodženy Šsrb, sam hižo we wschichich lětach stejazy, so džentža
na stowarščenje dopomina, kotrež je wot starschich, nana wo-
febe, w mlodnych lětach pschi wopytowanju fhwojčenjom „bra-
trowskej gmejny“ w Matym Wjellowje widžat. Mite, snuts-
komne sacžucža ducha na tchle hodžinach wotpocžuja. Šbudženi
Šsrbja, kiž do Herrnhuta nječahachu a nješdžachu, buchu tu
w bliskim Wjellowje to namakali, sčtož jich duchu wofebje spo-
kojšce, gmejnstwo. Džakowne wopomnjecze jich wjele t tutym
žórtom rjaneho duchowneho žiwjenja fjednoczi. Duž nječ tež
je Wjellowej, na kotryž je w czěple 20 hižo spomnjene, tež we
Šsrbšich Nowinach czo. 105 t. I. w nastawku „wo fšerbštim lu-
dowym bařnistwje“ t wjazny řadami, jednory pomnik w fhledowa-
zym stajeny.

Wjellowska bratrowska wofada w lěcze 1751 jako fšcžepjeit
wot Herrnhuta mjes Šsrbami a sa Šsrbow nasta. Někotre
lěta bęchu hižo „bratřija“ na kuble wschichceho hamškeho hejt-
mana t Gersdorfa w Czichonjanskim hrodže Bože flužby sa du-
chowne fšudženyh t Herrnhutom krcze hromadže džeržazyh Šsrb-
ow džerželi. William B i e r r tehdy pisce wo 42 mužoch, 36 žón-

stich, 7 nježenjenych kotrow a 14 nježenjenych bratrach, kotrymž k wědčenju datwa, so „i čěłom a duschu na Bratrowskej wožadze wiskaju“. Jeho skutkowanje ho niz jenož na Čěchońzy a na w najbližšej wokolinje bydlych pscheczelow bratrowskeje wožadny wupscheczerajše, ale tež hišće dale do Wojerez a do Delnjeje Łužicy. Jako pak spomnjeny knjes i Gersdorf woczi sardželi, jeho herba hrabja i Gersdorf nad Bartom wupraji, so „žaneho bratra i Herrnhuta w Čěchońzach czerpicž nochze“. Na to Bieser wobsanjny, Čěchońzy wopuscheczič a hrjedzišcezo bratrowskeje dželawosce mjes Eserbami na to bliske (pot hodžiny sdalene) ryceršublo w Matym Wjelkowje pschepoložicž, kotrež běše 1745 i kupjenjom na Mateja D o l h e h o (Sangu) i Dobroskež, stawa wožadny, pschesclo. Tak bratšja 20. haprleje 1751 se swojeho dotalnego shromadzišceza wuczahnychu a „w sachu (kaž w dženiku rěka) blidko, kóždy kawtu kobu a džechu tak wješkeli a dobreje myšle do Mateho Wjelkoma“. Wot teho dnja **kolonija Maty Wjelkow** pódla hižo wobstejažeje stareje herbsteje wšy nasta.

Kak i nowe Bratrowskej wožadze dóndže?

Čěchońz wucěhnjeni „bratšja a kotry“ w knježim dworje hospodu a jstwu sa shromadzišny dostachu. Bratram M. Dolhi „wjelb a kotram komoru pschepokaja“, tak cžitamy. „Wachowe kachle kupichu sa kóždy rum. Te ho kurjachu, ale woni běchu wješkeli, so móžachu ho w smyje wohrjewacž“. S molom pak ho „hród“ pschitwari, někotre jstwy ho i tym dobychu a přenja sala nasta, sa kotruž běchu ho se Židowa 200 toleř daržke. Wóřny tež i wokoliny pscheczeljo a pobustawy tuteje nastawazeje herbsteje wožadny pschikhadžachu a hebi blisko dwora statok natwarichu — bjes praweho nacziška (plana). Mjena přenich hu Franz Budin i Čech rodženy, Jan Wjela i Brěrowa, Andr. Kora i Jankež, Jan Ducžmann i Kluscha a druhy. Najwažnišce twarjenje pak, kiž w tamnych lětach nasta, bě „wožadny dom“ (Gemeindehaus), i kotrehož i pomjetščenjom z y r k w i n s k a s a l a (zřkej) nasta. Horliwosč twarjerjow ho i teho pokáže, so ho psches njeměry křdomlětnje wójni wot twarjenja wódžeržecž njedachu, hacž runje wójni wjedžaz wójsko pruskeho krala Bjedricha a jeho njepscheczelow, Saffich a Awstrijskich, wospjet w najwjetškej bliškoczi ležachu. Šaložny kamień sa salu ho w lěze 1757 cžičež i cžicha položi. Jako pak běše ho twar sapočaz, bu i wulkim sahorženjom spěchomany: Eserbjo, kaž rěka, 600 toleř i temu darichu a darom pschitwost cžinjachu, so móžesce 30. kmažnika 1758 ho přenja wožadna shromadžišna w nowym Božim domje džeržecž. Dženik wo tym powjeda: „Křerlusch: „D, hłowa krawnje šbita“ spěwachu a pschi kłowach: „Ja kłostnik stejtu tudy“ wschitzy jow bydly bratšja a kotry na swoje woblicžo padžechu i cžesči jeho mřecža a krawjenja. Tež njedželu na to, 2. žnjenja, jako wschitzy i shromadnemu Božemu blidu ho džeržaz wotkowni ho shromadžichu a přenju zřkwinštu modlitwu spěwachu, tehdy pschi kłowach: „Ty chžyl wotewrjene durje sa swoje ewangelion dacž“ na kolena padžechu a salu pod wjele křlřami šlowje a Knjesej zřkwinje poručichu, Jeho Wótzej a Duchej i wórnemu wopytowanju a žohnowanju a ju sa kłětku Jesuhoweho cžerpjenja mjes Eserbami požwječichu. Wšy ho Šbóžnikkej džakowachny, kiž je naž tak pod cžěškimi wójnskimi cžasami hnadnje wobarnowal. Potom jeho prošachny, so njeby ho tu nicžo hacž jeho křnjecž a cžerpjenje pschepowjedalo. Wot jeho kłětki njedyrbjal nikomu dacž wotěncž, komuž ho w tym snamjenju njeby jjewit, w kotrymž móže Wón wutrobny dobyčž“. Popoldnju džeržane předomanje wo 2. Sam. 7. ho hnudom po tym w herbstej rěczi wospjetowasce, na cžož bratr Hajnik (Förster) wutrobnu modlitwu pschikamkny a Knjesowe požohnowanje na shromadženych wupraji“. 12. dženj pražnika hrabja i Zinzendorf se swojej man-

džellstjej a swojim pschichodnym kynom Janom i Watterville pschidže a wječor w nowej sali rěcž džeržesce, a naajtra bratš Jan swoju přenju rěcž na herbste stadlescho w sali džeržesce.

(Potracžowanje.)

S bliska a i daloka.

W Budyščinje wotměje ho šhtwóřtk, 15. junija, dopoldnja 1/210 hodž. w Eserbstim Domje **herbsta předatška konferenza!** Duž nječ ho wschitzy jendu!

W Budyščinje běchu ho, kaž kóžde lěto přeni šhtwóřtk junija, sešči duchowni zleje sakskej Łužicy i hłownej šhadžowanju, kotraž pod pschepředstwowm k. zřkwineho rady Rosenkranza w krajnostawštim seminaru 1. junija swoje dželo dokonja. Š jadowej hłowneje shromadžišny wódžerža ho w 10 hodž. we zřkwin Marie-Marthu Woža služba. Š konsistorialny rada Bache měječe předomanje k. wožadze shromadženych duchownych. Hnudom pschi spočatku shromadžišny w seminaru bu k. farař lic. Wrosal-Hrodzišcežanski psches k. konsistorialneho radu psches pschepodacž cžestneho wopišma konsistorija poččesčenty. Móžesce tola Hrodzišcežanski farař 5. junija, drugi dženj šwjatlow šwj stoty sastojski jubilej šwjeczič na kotryž kmy tydženja w tutym kopjektu hižo spominali; jubilat je nimo wyschkeho dwórskeho předarja k. D. Dibeliuska najstarschi farař w službje. W cžestnym wopišnje wusběhnje krajne konsistorstwo i džakom sa službje knje a jubilara sa wožadny, sa zřkej, sa kynomu, sa Eserbowstwo. Wódžer shromadžišny wupraji tehodla k. jubilaraj w mjenje Budyškeje konsistorialneje wyschnosce kaž hłowneje konferency šwojšceža a herbsta předatška konferenza je ho i tajkim poždžišcho pschikamknyla, k. jubilaraj pschepodawšchi sa jubilejny dar wědomostne kniži. — Wo lětnej rosprawje k. zřkwin. rady Rosenkranza džeržesce k. farař Vetter pschednoschl wo „wusnacžach“ zřkwiného wótza Augustina. Rosmoltwa wotym w pschednoschtu křskachny, wot k. wódžerja shromadžišny pschednjekene wufasy a poručjenja a někotre dalsche dypki do wucžerpachu škóncžnje bohate dnjowny porjad shromadžišny, kotraž bu 1/4 hodž. škóncžena.

Herrnhut. Kāž šhonimy, hu naschi Eserbja se šajimanjom cžitali, šchtož bě k. farař Mikela wo počahach a šwisakch Herrnhutskich se Eserbami napikak. Wěny, so i tym wscho do wucžerpane njeje. Wošebje starschim mjes naschimi Eserbami budže hišće to a tamne snate, kaž ho Eserbja k Herrnhutskim džeržach a kaž i nimi šwisowachu; wošebje we Wjelkowskich kónzach budža ho teho dopomnicž. Wšy šwjekelaze bylo, by-li tón abo tamny něšcho tajkeho psches nače kopjektu šjawnosčzi podacž chžyl. — Šdyž ho něř jubileje Herrnhutskeje bratrowskeje zřkwinje ho bližimy, chžemy jón pomhacž požwječicž tež i darom džaka. Tajke darw pschewosnje kóždy duchowny lubje rad. W potom chžemy tam 17. a 18. junija do Herrnhuta jecž a kobuškewczič. Štkamy ho tam tež i bratrami se kłowjanškeje ewangelškeje zřkwinje. Někóžže 30 duchownych chze tam pschijecž. Někotři i nich chžedža po jubileju Eserby wopytacž a budža wěsce wschudzom sa lubnych hočzi witani. — Herrnhutska zřkej pak nječ i Božej pomozu dale skutkuje šmutskach w kraju kaž mjes póhanami i žohnowanju jich wjele a k Bohu cžesčzi!

Wistowanje: W. w. B. sa 1. p. Tr. — W. we E. sa 2. p. Tr.

Samolwity redaktor: farař Wjrgacž w Rožacžizach. Čěškež Šmolerjež knihicžšcžetnje a kniharje, šap. družštvo i wobm. rukowanjom, w Budyščinje.